

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelorilor 47,

Corespondențe sunt a se adresa la:

Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelorilor Nr. 37.

Episole nefranțate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul în literă garamond și timbrul de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Sibiu, 20 Octombrie.

Se dice, ni se spune din Făgăraș și înțint, că comitatul Făgărașului n'are să se mai bucură mult de dilele vieții sale. Se dice și acest „se dice” cuprindem o temere în sine, care a străbătut departe preste marginile comitatului Făgărașului. Semnele, care înspiră temerea aceasta, nu lipsesc. Postul de comite suprem este de mult vacanță și agendele comitetului suprem le provede comitele suprem al Brașovului. Mai departe inspectoratul de dare din comitat se desfîntea, tribunul este deja demult desfînat.

Guvernul de astăzi poate că are în vedere consecența, că dacă s'a desființat comitatul (districtul) Năsăudului să nu ramână nici comitatul Făgărașului, unica jurisdicție politică aproape curat română în Transilvania.

Ivorul acestui „se dice” este destul de deznădunătoare. Din toate căte se petrec în teara noastră dispoziția de a lăua de verosimilitate scirea aceasta ni s'ar pără intemeiată și aşa credința noastră nu ni se poate lăua în nume de rău din nici o parte. Cu toate aceste părăcănd nu vom avea sciri mai sigure despre o astfel de intenție a guvernului, tot ne mai este permis a ne să îndoi, că guvernul va sterge și ultima românișă din timpul, când eram îndreptățiti a presupune, că a sosit și pentru România din Transilvania întreaga resplătirea suferințelor lor seculare.

Nu vine a crede, o repetăm, pe lângă toate semnalele mai sus înșirute, că guvernul ar avea intenția de a mai da și lovitura aceasta elementului nostru, pentru că dacă ar fi așa nu putem presupune, că România din acel comitat, în special intenția cătă se află acolo, ar sta cu mână în sină făță cu o amenințare atât de gravă a vieței jurisdicțiunii lor administrative.

Inteligentele noastre române din acel comitat i stau la dispozițione în-

terpelăriile în adunările generale a le comitatului, i stau interapelăriile în dieta țării. Prin aceste România din acel comitat se pot asigura cel puțin despre aceea, dacă acel omnos „se dice” este sau nu este adeverat; și dacă este adeverat, inteligența de acolo i este calea deschisă a recurge la memorande sau petiții, cari să le substea în dietei și guvernului cu scop de a impiedica stergerea unei jurisdicții administrative, ce și ar dreptul să basat și în numerul populației și în situația topografică a comitatului: între Olt, Carpați și râurile acestora.

Dar ore numai România din comitatul Făgărașului sunt obligați a fi cu luare aminte la cele ce se dice că au să se întâmple cu mentionatul comitat?

Cele indicate că ar trebui să le facă România de acolo, respective intenția din comitat, firesc că se cuvine să le facă densă în prima linie. Însă dacă este adeverat că se intenționează reducerea comitatului Făgărașului, atunci toți din toate părțile săi sprințin cu mijloacele posibile și permise de lege.

Pentruca insă sprințin nostru să aibă valoare și pentruca preste tot în casuri de asemenea natură cuvenitul nostru să aibă valoare trebuie ca toți România din Transilvania și Ungaria să avem o procedură uniformă în toate afacerile noastre politice. Dar nu cum se întâmplă în multe părți, că unii dintre ai noștri în conferențe naționale sunt pasivisti și cei mai estremi și de altă parte sunt aderenți cei mai credincioși ai organelor guvernului.

Deci, și pentru casul silevat în șururile acestea și pentru ori și ce cas de felul acesta, odată trebuie să facem ceea ce să nu mai orbece fiecare încărcătoare duc vederile.

Revista politică.

Sibiu, în 20 Octombrie.

Distinctiunea, ce s'a făcut ministrului Tisza a fost discutată de presă în toate nuantele ei. Cea guvernamentală este favorabilă ministrului în apreciările sale; cea opozițională din contră vede în actul distinctiunii numeroase lucruri, cari nu încap în cadrul patriotismului unui ministru unguresc. După „Magyarország” nici fusinăea partidelor numai este acum posibilă tot din cauza distinctiunii.

„Egyetértés” scrie spune pentru ce fu decorat Tisza tocmai acum cu ordinul s. Stefan. Foia citată dice, că principale Carol, când a trecut prin Budapesta a oferit primului ministru unguresc „Steaua României”. Aceasta a refuzat însă distinctiunea română, din motivul, că până aci n'a fost în poziție de a accepta dela monarchul seu astfelui de semne de distinctiune. „D. Ztg.” dice la aceste că de oricare este scut, că Tisza are ordinul „Stelei României” este foarte probabil, că cele spuse de „Egyetértes” sunt adeverate. Cu toate aceste „D. Ztg.” crede, că altul este motivul distinctiunii lui Tisza și nu ordinul român. Motivul cel adeverat ar fi de a se căuta în titlul ministrului delă timpul ocupării Bosniei și Erțegovinei încoace până la votarea bugetului pentru armată și până la primirea clădirilor plănuite de forțe.

Dela Petersburg vin scirile cele mai extravagante „Daily Telegraph” afiră că primul bucătarul al turului a incercat să-l otrăvească.

Dela Berlin se telegrafează că din Petersburg au sosit sciri, că împăratul a leșinat în mai multe reșaduri, dară n'a fost lovit de apoplexie, după cum se susține mai năntă. Causa lezărilor este iritația cea mare în urma atentatului din urmă. În cercurile din Berlin se vorbesc de o

care purta numele patriarchului Lucar de autor, se imprăște deodată prin Constantinopol, prin Rusia și prin toate țările, unde se aflau otodocii. Iesușii însăși ar face să creă mulți, că Lucar este apostat, că patriarchul și chiar biserica din Constantinopol urmează doctrinei dascălului dela Geneva. S'a pretins că manuscrisul, după care se tipări aceasta carte, ar exista la Geneva, și că ar fi scris cu chiajă mâna lui Lucar; dar cătă au pretins aceasta, sunt protestanți, nimănii nu se spune, unde anume se păstrează manuscrisul, nici nu spune, că l-ar fi văzut. În tot catalogul de autografe dela Geneva, n-am putut găsi o vorbă căciar despre existența vre-unui manuscris al lui Lucar.

Trebue să scrii, că în Elveția la Geneva tipografia s'a introdus la 1478. Cea dințătă carte, care s'a tipărit la Geneva este *Le livre des saints Anges, par Fr. Ecimenez ou Ximenez*, la 22 Martie 1478, pe care am văzut-o aici, păstrată sub sticlă, cum se păstrează toate incunabulele și manuscrisele, fie care în deosebi, sub cheie, pu-

schimbare pe tronul ruseșc, de oare ce starea spirituală a țăruilui condiționează schimbarea aceasta.

Înainte de a trece la afacerile Orientului înregistram o curiositate de telegramă originală a lui „P. L. L.” datată din London 30 Octombrie:

„Daily News”, foaie liberală, care este aproape de guvernul actual englez, aduce un articol foarte cățărăt contra Austro-Ungariei. Aceasta este o reunire destrămată și temporie de staturi. Guvernul lui Gladstone nu calculează de loc cu influența Austro-Ungariei, care era basată pe o supozitie ce acum este aruncată în vent”.

Organul Ristică, „Istok”, publică un articol de fond răspoință provocând pe toate partidele să se unească și să se opună Austro-Ungariei.

Ministerul demisionat căută din toate puterile să facă imposibilă o nouă compunere a cabinetului. După demisiune, Ristică a declarat într-o adunare a cetățenilor din Belgrad că orice minister, în care ar fi inclinat să cedeze, să face vinovat de aruncarea Serbiei în brațele Austro-Ungariei. Ori-cine, în impregurările actuale, ar forma un cabinet sub alta condiționă de cătă cel actual, ar fi un trădător al patriei. Densil, Ristică, poate să își asigure, că Serbia să ieșe învingătoare din lupta valamă cu Austro-Ungaria.

Până în momentul de față nu s'a finit criza ministerială. Principalele n'a reșuns la petiția de demisie a lui Ristică. Formarea unui nou cabinet de Marinovici n'a câștigat alte sanse. El a convorbit în dilele acestei cu principalele, cu Ristică, Stewtscha, Mihailović, Piroshansz și Bogitșevici. Principalele ar voi să evite cu orice preț lupta valamă. Opoziția însă nu voiesc să se espuna urmărilor unei situații create de Ristică, în casă că lupta valamă față cu opinia publică din Serbia și față cu atitudinea Austro-Ungariei, ar fi inevitabilă.

din Paris nu este calvinist. Eata acesti note diplomatice:

„Magnifiques Seigneurs, le Roy mon maître a été averti comme il a été imprimé à Neufchâtel plusieurs livres lesquels ont été composés par aucun de la nation de France et dont est pareillement l'imprimeur. Les susdits livres sont intitulés: la confession de maître Noël Beda. Je vous avise, Mes seigneurs pour certain que jamais le dit livre n'a été fait par le dit Beda, qui est un homme de bien, savant, de bonne vie et de considération.

Et pour ce que j'ai été adverti qu'en votre ville (Genève) il y a beaucoup de ces dits livres, je vous en avise aussi, afin que vous les regardiez comme abusifs et scandaleux. Et si ceux qui les ont faits et composés se trouvent en votre ville, qu'il vous plaît les vouloir arrêter, afin qu'ils répondent en justice pour y attendre le droit et la punition. En cela faisant, vous ferez grand plaisir au Roy qui le reconnoîtra envers vous.

Le Roy est adverti aussi de quelque défiance que vous avez entre vous pour

FOITA.

Serisoarea lui A. Papadopol-Calimah către V. Alecsandri.

Geneva 20 Iulie 1880.

(Urmare).

Scrisorile lui Teofan Ilinică spirează îngrijite în Rusia; însă Iesușii sperând, că vor desbina pe biserică răsăritului, pe ortodoxii din Ucraina, Lituană, Podolia și Polonia, nu incetează de a tot respondă vorbe, că patriarhul Ecumenic s'a făcut Calvinist, și astfel ei se opună săi facă să se unească cu dogmele Papei. Totodată ei trimiț credincioșii de ai lor la Geneva și împăresc la 1632 și 1633 grecesc și latinesc, o carte în XVIII capitol și XXX întrebări, plină de invetătură calvină sub titlul: Cyril patriarch al Constantinopoliei către cei care întrebă și cercează pentru legea și credința Grecilor. Această carte,

Situatia in Albania tot nu e incă lămurită. Ultimile scrisi ne spun, că dispozitiile, care dominesc in rândurile albaneze sunt de natură a împedea încheierea diferendului muntenegrean cu bine. Riza-paşa, vîndîcă că Albanezii sunt hotărîti să se opună chiar și Turcilor, voiesc să retragă oştirile regulate și să lase pe Muntenegreni a-lăsă la stăpânire Dulcinil. Albanezii în același timp se grămădește să apere orașul. Arangarea modalităților cedării nu este încă deservită.

Se pare că trăgănrile în afaceră muntenegreană ar fi inspirate de opolitică austro-germană, care voiesc să parizeze jocul politicei anglo-rusesci cu atitudinea Greciei. În comisia delegației ungare, banoul Haymerle a reînnoit declarațiile facute în comisia delegației austriace. Cancelarul austro-ungar a adăugat, că dacă după regulararea condițiilor cedării și după dezertarea Dulcignului de oștiri turcesci Muntenegrenii nu îl-ar ocupa, demonstrația navală ar fi terminată. În orice casă Austria nu va lăsa parte la nici o măsură, pe urma căreia ar putea rezulta un act de resboiu contra Turciei. Cancelarul austriac crede, că este posibilă menținerea statului otoman în Europa în marginile tractatului dela Berlin.

Telegramele din urmă aduc scirea importantă, că Riza-paşa a fost destituit și înlocuit cu Dervis-paşa.

Cartea roșie a monarhiei austro-ungare.

1. Negociările în privința rectificării fruntărilor greco-turce.

Primul capitol, care se ocupă cu cestiuinea fruntărilor greco-turce, nedă o idee completă despre toate fazele și schimbările, prin care a trecut această cestiuină din diuina încheierii tratatului dela Berlin până în cele apropiate timuri. Împorțantele documente, care sunt trecute în acest capitol, au fost deja în mare parte date de mai înainte publicitatei, dar totuși legătura dintre deneșele devine mai lămurită prin expunerea lor pe rînd „Cartea roșie“. De altmîntre aceste documente ne procură și ocaziunea de a cunoaște atitudinea, ce guvern austro-ungar a păstrat față cu cestiuinea greco-turcă, atitudinea, care n'a fost expusă până aci prin nici un document.

Se scie, că la 13 Iulie 1878 congresul dela Berlin a ținut ultima sa ședință. Numai după trei zile dela această dată comitele Zichy fu în po-

la foy dont lui déplaît très-fort, et vous recommande de vous garder de nouveautés dangereuses et nuâssibles.

Mai jos, în registrul consiliului de stat al Genovei se cetește tot sub anul 1534: „*On lui répud qu nous ne connaissons pas l'imprimeur.*“¹⁵⁾

Carte tipărită la Geneva, sub numele patriarcului Lucar, ridică o vijelie grozavă. În Rusia s'a credut astădată, că Lucar e fară indoială calvinist. Petru Moghilă metropolitanul Kievului, moldovan de naștere și fiu de Domn al Moldovei, alcătuise dela începutul acestor sgomote, după înșarcinarea sinodului Rusiei, Mărturisirea ortodoxă a credinței bisericice sobornicеси și apostolesci a răsăritului. El o scrise elinescă și latinescă și acum o publică¹⁶⁾. Atunci și Meletie Syrig protosingelul bisericei ecumenice a scris o

¹⁵⁾ E. H. Gaullier, *Etudes sur la typographie Genevoise du XV au XIX Siecle*, pag. 90—93.
¹⁶⁾ Innocentiu, op. laud. pag. 500. — Fabricius Biblioth. Graec. tom. XI, pag. 474. — Papadopulo-Vretos, op. cit. I, pag. 26, Nr. 76.

Dosit. Historia de patriarch. libr. XI, Cap. 10, pag. 1171, edit. Bucurescii 1... Papadopulo-Vretos, op. cit. I, pag. 41. Nr. 119.

Papadopulo-Vretos, op. laud. I, 21, Nr. 63.

¹⁷⁾ Această carte s'a tipărit la Geneva de trei ori: La 1632 și 1633 în 4°, iar la 1645 în 8° Ierusal. în prefața *Oğdōdošos öpologya*, edit. Snagov 1690.

situzione a comunica următoarele din Constantinopole comitelui Andrassy:

„Atitudinea Greciei provoacă pe aici cea mai mare îngrijigare; opt batalioane turcești au fost deja imbarcate pentru marea Egee, cu destinația de a asigura fruntașii Epirului și Tessaliei contra încălcărilor.

Chiar la 18 Iulie Grecia se grăbi a invita pe Poartă să numească o comisiunea mieșătă, care să aibă înșarcinarea de a regula noua fruntașie. Comitele Andrassy nu aprobă nici de-cum această atitudine. Aceasta reiese dintr-o circulară, pe care a adresat-o misiunilor din străinătate și pe comunitățile următoarele asupra întrevorbirei, ce a avut cu ministrul grec Delyannis:

„Am recomandat mai înainte de toate a se manjini strict pe terenul ce a fost demarat de congres. Demersul pe care l-a întreprins de curând Grecia, se abate, după părere noastră, dela această cale și prin urmare nu poate să fie aprobat de noi... Guvernul grec ar fi trebuit ca, mai înainte de a face guvernului otoman de a procede la fisarea nouelor fruntașii, să întrebe, dacă este dispus să acceptă în principiu negocierile pe baza tratatului dela Berlin. Dacă Poarta ar fi consimțit la aceasta, atunci ar fi rezultat implicit și aderarea la principiul rectificării de fruntașii și prin urmare săriu putin începe discuția asupra amănunțelor. Dacă Poarta ar refuza, atunci articolul 24 îl dă dreptul Greciei de a face un apel la mijlocirea puterilor. În acestă condiție, Grecia va pute conta pe bunele noastre serviri.“

Într-o circulară cu data de 8 August 1878, ministrul de externe se înșarcină a combate punct cu punct argumentele prezentate de d. Delyannis pentru întinderea Greciei. Aceasta este Nota cea dințâi din șirul de Note-protest, care s'a ocupat cu această afacere. Un pasaj din el, care nimicisce un argument întrebuiat adesea ori și astăzi, îl reproducem aci. Eacăl:

„Scim că guvernul din Atena se încercă a afirma, că el numai în urma sfatuirilor și asigurărilor date de unele puteri mari, s'a obținut dela orice procedare agresivă contra statelor Sultana și din această el speră a deduce, că puterile acele, care, prin influență lor pacificătoare, au împediat acțiunile Greciei, sunt astăzi datornicele ei și sunt jinate în mod leal a sprințin pretențiunile grecesce. Nu este de competență guvernului imperial a cerceta valoarea și greutatea sfatuirilor, ce puterile dela Vest au dat de doi ani Greciei; dar el este în drept a afirma că, dacă Grecia a observat o atitudine expectativă și s'a abținut câțiva timp dela orice act direct de ostilitate contra Turciei, ea a făcut aceasta nu numai în urma sfatuirilor sau a făgăduinilor unora din

puterile europene, ci numai și absolut numai în urma necesității tuturor acelor demersuri pe care le-a întreprins spre a se asigura contra consecințelor întreprinse ei.

Această Notă, care continuă astfel într-un ton foarte energetic, încheie cu următorii termini:

„Maiestatea Sa Sultanul și guvernul seu sunt foarte convinși, că mariile puteri, mai bine lămarite asupra nașterii, motivelor și consecințelor cererii facute de guvernul grec, își vor modifica vederele lor de mai înainte și se vor grăbi să aducă în cabinetul din Atena această astfel de sfaturi de drept și de înțelepciune, incât îl vor face să renunțe dela o întreprindere, care ar fi tot atât de nedreaptă că și de nepolitică. În nici un cas Europa nu va vol să urmeze pe Grecia pe această cale periculoasă și să spună astfel a compromite opera sa de pace.“

Această declarăționă a Portii nu avu nici cel mai mic efect măcar.

La 21 August 1878 Wimpffen relatează următoarele comitelui Andrassy:

„D. Waddington m'a rugat să comunic Esc. Voastre, cum că reprezentantul Franciei în Constantinopole a primit instrucțiuni să recomande Portii sincera și completă execuție a tratatului dela Berlin. Această recomandăție cuprinde toate părțile tratatului dela Berlin, fără deosebire de multe prin urmare și pe Grecia.

„D. ministru al afacerilor străine constată cu o mare satisfacție că, în privința Greciei și a fisării nouelor fruntașii dintr-regatul grec și imperiul otoman, vederile sale sunt cu total de acord cu acele ale Esc. Voastre, și că limbajul seu a fost același, cu deosebire însă că el a ordonat să se declare la Constantinopole, că Franția nu consumă nici odată la o bombardare a Pireului de către flota turcească.“

Baronul Mayer anunță și el din Petersburg, cu data de 28 August 1880, următoarele comitelui Andrassy:

„Conducătorul ministerului de externe rus a dat să se înțeleagă reprezentantului rus că Rusia, deși are aceleși motive spre a nu fi cu total mulțumită de rezultatul congresului, totuși va îndeplini punctual angajamentele ce a luat, și nu poate de căt a statu în urmări și făcă tot astfel.“

D. de Radovitz către principele de Reuss.

Berlin, 2 Septembrie 1880.

„Esc. Voastră a putut să vadă din diferitele comunicări, ce vi s-au trimis de la încheierea tratatului dela Berlin și dela prezchimbarea actelor de rectificare efectuate aici la 3 ale lunii trecute, că guvernul turcesc pune mare predilecție execuției stipulațiilor din tratat, relative la regularea fruntașilor

îninișii sei profită și isbutesc ca patriarhul să fie nu numai destituit eeră și exilat la Tenedos, după ce a cărmuit opt ani biserica ecumenică: eer în locul seu se numește patriarch prin ajutorul Iesușilor Cyril Verias la 6 Octombrie 1632; însă preste căteva zile, adeca la 11 Octombrie, Lucar se suie pentru a treia oară la scaunul seu patriarcal, cu ajutorul ambasadorului Fiamengo Cyril Verias se îsgonesc la Tenedos. (Va urma).

* (La postă). Domnule oficiant! N'aveți vr'o scrisoare post-restant pentru Levi?“¹⁷⁾

„Ba da, este una, pentru care veți plăti un porto de 40 bani.“

„Ah domnule oficiant, binevoiți a'mi cetei scrisorica, de oarece eu nu știu cei!“

„Bucuros!“ (rupe sigilul, ceteșe și Levi ascultă cu atențenie).

„Iți multămesc din inimă, d-le oficiant! Sa'ți dea Ddeu sănătate! Scrisorica o poti opri. Adio!“

„Resb.“

dintre Turcia și Grecia, au fost respinse pur și simplu prin circulară. Portii de la 8 August, anul curent, pe care o cunoaște și Esc. Voastră.

„Din cauza acestei atitudini a guvernului turcesc, s'a produs chiar de acum o nouă fierbere în multe puncte din peninsula balcanică, care prin viitoarea lor desvoltare, ameriță să pună din nou în cestinie opera de pace creată prin sforțările puterilor prin tratatul dela Berlin.

„Guvernul imperial este convins, că va da peste același vederi și cele-lalte cabineți, cări au luat parte la tratatul dela Berlin; că este de datoria lor comună de a întări o asemenea eventualitate. El speră că reprezentările unite ale puterilor vor reieșii a face pe Poartă să înțeleagă trebuința unei execuții leale și complete obligațiunilor ce și-a luat prin tratat. Spre aceasta credem de folos, ca reprezentanții puterilor contrante acreditați în Constantinopole să exprime ministrilor Sultanului o formă comună, sau cel puțin în același timp acceptări guvernelor lor, ca Poarta să nu mai pună nici o pedică execuțării aranjamentelor din tratatul dela Berlin încheiate cu propria sa cooperare, și să dea instrucțiuni clare și positive autorităților sale de pe la punctele, unde ele sunt chemate, conform tratatului, se cooperez pentru noua aranjare a relațiilor.

Suntem gata a da instrucțiuni în acest sens ambasadorului imperial din Constantinopole, dar trebuie bine înțelese, să se simt mai dinainte, dacă un asemenea demers este aprobat și împărtășit și de celelalte puteri, cari au luat în parte într-un chip solidar la tratatul dela Berlin. Bine-voiească Ecelența Voastră se informă în mod confidential despre vederile cabinetului de acolo.

Într aceste Grecia facu un pas mai înainte și făcu apel la mijlocirea puterilor. Lordul Salisbury declară la 14 Septembrie 1878 față cu comitele Deym, înșarcinatul din Londra cu afacerile austro-ungare, „că n'a mai rămas alt-ceva de făcut, de căt a satisfac dorința guvernului grec“. În aceeași notă comitele Deym mai adaugă:

„De altă parte astu, că ministru de externe ar fi dîs, că puterile, dacă voiesc să întreprindă mijlocirea, mai întâiu să mai micoreze pretențiunile cele exagerate ale Greciei și să îngrijească de aceea, ca Grecia să accepte o regulare de fruntașii nu numai ca o arvnă, ci se și obligă în același timp de nu mai ridica mai tardiu vre o pretenție față cu Turcia.“

In cestinua mijlocirei se pronunță mai întâiu guvernul francez, de vreme ce d. Waddington printre circulară cu data de 11 Octombrie 1878, pe care am publicat-o și noi chiar de atunci, invită pe puteri a oferi mijlocirea lor Turciei și Greciei. Toate puterile acceptă această propunere. Declaraționă Austro-Ungarie este expusă în următoarea Notă, care aruncă o curioasă lumină asupra atitudinei monarhiei atât față cu Englîteră, nota-bene față cu Englîteră lordului Beaconsfield.

Comitele Andrassy către comitele Beust din Londra.

Estras Budapest, 4 Noemvre 1878. „De vreme ce propunerea franceză nu impune Portii nici o sarcină și nu i cere imediat de căt aderarea la principiul unei rectificări de fruntașii și numirea de comisari, credem că trebuie a nu asocia la proiectul demers în Constantinopole, de și am preferat a nu săli pe guvernul otoman în acest moment cu asemenea lucruri. Acest demers va lăsa numai atunci un aspect ostil față cu Turcia, când Englîteră ar refuza de la partea dela dênsul. Ne ar pără cu atât mai rău de una ca aceasta, cu căt noi finem la aceea ca atât în amânatul că și în soliditatea cestinui orientale să procedăm în acord cu cabinetul din St. James.“

Intre aceste Sublimă Poartă se grăbi, prin negocieri directe ce încep cu Grecia, a prelîmpîndea mijlocirea europeană. După cum anunță comitele Beust cu data de 5 Decembrie 1878, care fusese transferat în

acest timp dela Londra la Paris, acțiunea franceză fu suspindată din cauza inițiativai turcescii. El adaugă însă, că „intărirea elementului grec în peninsula balcanică rămâne ideea predominantătoare a guvernului francez.”

Cursul negociațiilor se poate vedea din următoarea depeșă:

Comitetele Zichy către comitele Ardrăssy
Telegaramă. Viena, 23 Decembrie 1878.

Sultanul a sancționat decizia comunisiei pentru rectificarea fronturilor grecesci. Sarcina acestei comisiuni este după cum mi-a comunicat marele vizir, de a stabili o frontă strategică, care să poată fi supraveghiată cu puține forțe de Poartă și care să nu lase Greciei deschisă o poartă pentru înțălcări.

„Poarta va executa această concesiune către Grecia numai atunci, când puterile, despre a căror dorință se va fiină seamă i vor garanta, că Grecia se va abține dela orice alte atacuri și vor declara — de vreme ce se poate îvi casul, ca garanția să nu fie executabilă — că la cas de nevoie asemenea atacuri i vor lăsa numai Turciei singure sarcina de a se răsufl cu Grecia.

Procesul de presă

al „Telegrafului român”.

Joi în 16/28 Octombrie a. c. dimineața la 8 ore după ce s-au adunat jurații și membrii curții tribunalului s-au început per tractarea cu apelul nominal al juraților. După cetere s-au văzut, că lipsesc cinci jurați. Să propus alegeră a cinci membrii dintre cetățenii Sibiului; ceea ce să și facă. Fiind numerul juraților complet președintul tribunalului a proces la sortirea și pe urmă la jurarea juraților. Din urmă au ieșit următorii jurați:

L. Reschner, And. Török, C. Iauernig, Fred. Nussbächer, H. Herberth, Carol Marcovăt, Mich. Bacholzky, Mich. Ohnweiler, I. Farkas, Ios. Horodt, Ad. Gotschling și Frid. Zink. Suplentii: Ios. Spilka și Sam. Reiner.

Conducerea per tractării a luat asupră și insuși președintul trib. d-nul Ormay; votanți avut lungi sine pe judecătorii de Tamásy și Herepei. Acuzatorul Ioan Hannia au avut reprezentant pe avocatul A. Arz de Straussenburg. Acusatul principal paroch. Ioachim Munteanu pe profes. Dr. Földi și redactorul „Telegrafului Roman” N. Cristea pe avocatul Ioan de Preda; funcționarea de translator oficial o a luat asupră și avocatul Dr. Ioan Nemes.

După ce s'au cerut naționalele dela acusat și acuzați s'a dat ceteri următoarele acuzații:

Onorabile Dile Jude de instrucțiune!

La provocarea dito 12 Aprilie a. c. Nr. pr. 12/1879, intimată în 13 Aprilie a. o. și pe temeiul §. 23 rep. de presă am onoarea a subterne în terminul legal următorul:

Act de acuzație.

Înainte de toate declar, că privesc arătarea criminală ca în întregie a actului de acuzație și rugându-vă să o prezentați din punct de vedere onor. Juriu, mă mărginesc de astădată a areta numai acea ce după §. 25 regul. de presă este o neapărătură reprezentată a actului de acuzație și anume:

Acuzația mea se intemeiază pe întreg cuprinsul corespondenții apărute în „Telegraful Roman” Nrul 112 din J879, datată „Gurariului în Septembrie 1879” și semnată cu „z”, care imi se chimește cu intenție cuvântarea ce o am făcut la înformările parochului repausant Ioan Manta și mi atribue nesecă expresiuni, care eu nu le am folosit și la care corespondentul adaugă nesecă observări ce învoală pentru mine o vătămare de onoare cu atât mai vîreroscă că eu ocup în biserică mea poziții însemnate în timp de mai mulți ani ca protopresbiter, asesor consistorial, profesor de teologie și director, și mai cu seamă pentru care corespondență a apărut într-o foaie,

care e susținută de biserică, e cetăță do clerul întreg și considerată ca organ oficial. Mi intemeiez acusa mai departe pe întreg cuprinsul responsului apărut în Nr. 118 al „Telegrafului Roman” din anul 1879 în rubrica „loc deschis”.

În deosebi sunt vătămătoare următoarele diceri din corespondență:

a) „Cuvântul funeral rostit de P. I. Hannia s'a prezentat în forma unei agresiuni contra parochului Ioan Munteanu.”

b) „Următoarele cuvinte din nota 2):

„Ba a stăruit că și fostul protopresbiter tructual, P. Ioan Hannia să fie silnit și da răjiocinii despre manipulația a verilor bisericești din Gurariului. Aceasta se înțelege de sine a trebuit să producă săngere reu în debitor și manipulații. Eas cuvântătorul a scutit unde lovescă, când a di: să nu umbre scormonind și ajință... nu stricând cele ce ați și au făcut și au dires”.

Nota 3 întreagă:

„Parochul I. Munteanu nu e născut în această parohie. Împreguriarea aceasta dă ansa oratorului ca servindu-se de înalta sa auctoritate, săl' prezinto poporului ca pe un străin-venetic, impus poporului, și care nu se interesează de binele poporului, mai mult, nu jine cu poporul, este vrăjmaș poporului. — Cine săl' fi putut astepta atâtă imprudență din partea unui director seminarial și totodată asesor al consistoriului arhieicăsan? A provoca pe popor la neascultare față cu preotul seu, ba indirect aprovoca la revoltă, dovezesc, între altele, o nemărginită incredere în sine”.

Nota 4 întreagă:

„Indemnarea la filantropie este o frumosă faptă a preotului. Dar când „acest indemn are de măscimă „finis sanctificat media” cu responsuva da un profesor de Morală? Dl cuvântătorul care și profesor de morală, provoacă pe popor direct la neascultare față cu eventualale ordinații ale consistoriului (din care de altmîntrea și dsa face parte) în respectul întregirei acelei parohii.”

Mai departe următoarele diceri din respuns publicat în „Telegraful Roman” Nr. 118 din anul 1879 în rubrica „loc deschis”:

„Constată însoț că Dlu. Hannia i este imposibil a nega, cumă și-a permis cu volunție a călă în picioare ordinea bisericească și a prevarică în parochia Gurariului în dauna parochului de acolo și a disciplinei.”

Și în stîrșit următoarele diceră:

„Faptul acesta al Dsale însoț nu este cel dințău și fară păreche. Mai sunt casuri, în cari d-sa și a uitat de sine și de poziția sa.”

Findea corespondentul mi schimonoșesc cuvântărea și pe temeiul acestor schimonoșesci ale sale me prezentează pe mine care sunt dignitar bisericesc, asesor consistorial, director de teologie și profesor de morală, înaintea cetătorilor unei foi ce trece de organ oficios al consistoriului, cetători, care sunt mai cu seamă preoți, învățători, teologi absolviți și în generare corligorionari de ai mei, — ca pe un om atât de patimă, usoratic și preocupat, încât sunt în stare, să merg din Sibiu la Gurariului pentru a înegrui într-un cuvînt funeral pe un preot începător înaintea poporului și ai pagubă stola, mă prezentează ca un om nemoral care uitându-și de datorină și abusând de autoritatea sa provoacă pe popor la revoltă contra preotului seu și a consistoriului, ear activitatea ce o am desvoltat în timp de 25 ani ca protopresbiter spre mulțimirea mai marilor mei și a tractului meu voiescă a o maculă prin aceea, că mă infățează înaintea opinionei publice ca pe un om care nu a administrat cu fideliitate banii încredințați lui și fundațiile și care nu voiescă a societății de căstăilă, și findea în fine corespondențul meu numai că repetăzează aceste lucruri cîinădău, că acest cas nu este fară păreche — căci eu mai de multe ori mi-am uitat de mine și de poziția mea — el prin aceasta comite delictul vătămării de onoare normat în §. 488 c. pen.

Invinovăție de acest delict în prima

iniție pe preotul gr. or. din Gurariului d. Ioachim Munteanu, care conform protocoului luat la judecătoria cercuială reg. din Sălisco în 27 Noemvre 1879 a recunoscut că este autorul articulilor incriminați, — ear în adoua iniție pe venerabilul protopresbiter și asesor consistorial dl Nicolau Cristea în Sibiu și anumit nu numai pentru denșul ca redactor al „Telegrafului Roman” în înțeleșul regulamentului de presă din 27 Maiu 1852 §. 34 este responsabil pentru articulii penali ce apar în foaia sa, ci și prin denșul a publicat articulii din cesteia ca material binevenit în deplină conștiință că mă va compromite printreții în sus și în jos.

Pentru a confirma aceasta, mă provo la mărturisirea depusă în protocolul din 8 Noemvre 1879, alăturat la actele de instrucție, în care (redactorul) dice, că nu ia responsabilitatea asupra sa, de altă parte însă nu vede nici o vătămare de onoare în articulii din cesteia, pentru că acestea „cuprind numai fapte”.

Prin urmă denșul consideră expresiunile cuprinse în articulii incriminați de ale sale.

Mă provo și la mai mulți numeri de ai „Telegrafului Roman”, în deosebi înse la numerii 87 88 și 89 din anul 1871 și la numerii 63 66 și 68 din anul 1873, în cari ma atacă în modul cel mai necruțător, numindu-mă catilinist, petroleist și viperă, și amintindu-mă că pe viitor se vor săli a călcă viperă nu pe coadă ci deadreptul pe cap. Voiu avă onoarea să cetești la per tractarea cu juriul unele diceri din aci numeri.

Din toate aceste fapte se vede că denșul me persecută sistematic și publică în foaia sa bucurosi și dela ori cine articuli cari sunt meniți a mă vătăma.

Nu pot să nu amintesc și aceea, că dă judecătorul reg. din Sălisco care a fost cercet să asculta morariori, a trecut cercul seu de activitate și a lucrat contra legii, pentru că denșul aprobând intenționarea acuzațului ca expresiunile desonoroștoare și vătămătoare să se dovedească, i-a ascultat în privința acesteia și morariorii lui îlăra nici o cercere competență. Și procedura aceasta nu este admisibilă după §. 7 al ordinării ministerului de justiție, prin care se normează procedura juriului și eu trebuie să protestez contra unei asemenea repetiții. Și aceasta o fac nu pentru că cred că expresiunile vătămătoare se vor pute să dovedă — pentru și protocoalele luate cu morariorii acuzațului dovedesc togma contrarul — ci o fac pentru că legea să fie respectată.

Morariori care vor trebui să fie citați și ascultați asupra împreguriilor atinse în arătarea mea criminălă, sunt cei numiți în lista alăturată.

În sfîrșit, fac încă de acum declarării că pentru casul de condamnare vor ieșa ca în contra d-lui Nicolau Cristea să se aplică numai pedeapsa în bani, — ear contra d-lui Munteanu, pentru care poziția sa învoală împreguriarea agrava-toare a §. 494 lit. b), voiesc să se aplică §. 499 c. pen. în toată asprimea sa și senzația prin care va fi judecat să se publice la ori ce ea în aceeași foaie.

Deci vă rog să binevoiți a substerne acest act de acuzație împreună cu toate actele de instrucție prea onorab. Presidiul al judecătoriei de presă cu cercerearea ca se binevoia să convoca juriul și a condamna pe acuzații.

La per tractarea juriului eu voi reprezenta prin dl Arz de Straussenburg, avocat în Sibiu, dar mă voi înfața și eu în persoană.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Universitatea săsească) după cum ne spune „ung. Post” își va înțelege adunarea sa generală pe anul acesta în 25 Noemvre, n. carea în sensul §. 11 al art. de lege XII din 1876 are să esamineze societatea Universității pe anul 1879 și să facă proiectul pentru anul 1880.

* (Postal.) Cu privire la împrejurările prezente de comunicatie și

locale oarele oficioase la oficiul postal și la cassa direcției postale din Sibiu dela 1 Noemvre incolo oarele oficioase vor fi următoarele:

Dela 8—12 înainte de ameađi și dela 2—6 după ameađi pentru darea și primirea epistolelor, pachetelor, solvarea asigurațiilor și ramburselor;

Dela 8—12 a. m. și 2 1/2—6 după ameađi pentru predarea de pacete; apoi dela 8—12 a. m. și dela 2—4 după ameađi pentru cassa direcției postale.

Sibiu 26 Oct. n. 1880.

Follert m. p.

* (Avansarea în hovedimē). Cu ocazia unei avansamente din Noemvre a. c. au înaintat între alii și următorii domni Români: Lazar Conz de Carpiniș la rangul de căpitan clasa I; apoi Gustav Moldovan și Ioan Barac la rangul de locotenent; Ioan Popovici la căpitan clasa I în trupa de gendarmerie și s'a dat concediu medicului asistent Dr. George Diamand.

* (Invitat). Adunarea generală a despărțimentului I. (Brașov și Trei-scaune) al asociației transilvane pentru cultura și literatura poporului român se va întâz Duminecă în 2/24 Noemvre a. c. în comuna Cernău (Săcele). Se invită toți membrii din despărțiment precum și alții amici ai asociației a lăua parte la această adunare în număr cât se poate de mare.

Brașov în 18 Octombrie 1880.

Ioan Petric, m. p.

Protopop director al despărțimentului. Iosif Maxim, m. p. secretar.

* (Primăria din Cluj). Comitetul municipal din Cluj s'a întrunit în unanimitate pentru candidatura avocatului Albert Fritsch în locul vacant al primarului și se dice, că Fritsch va primi candidatura aceasta.

* (Eliberarea Poloniei). Congregația comitatului Hovez la propunerea membrului Geza Gaspari a hotărît, a trâmită dietei ungare o adresă pentru eliberarea Poloniei.

* (Foc în Caransebeș). Mercuri în 27 Oct. n. noaptea a ars în Caransebeș „hotelul la pomul verde”. Pasagerii incuviințați au scăpat abia cu viață, foarte mulți dintre ei însă au dus care incătuără foarte grele vătămări de arsură cu sine. Focul fiind din norocire localizat nu s'a putut lăsi și să o mare parte a orașului a scăpat de nimicire. Pașubă deși până acum nu este constată totuși se dice a fi considerabilă, pentru că în podul hotelului s'au afiat multe depozite pentru earnă. De altmîntea hotelul dimpreună cu tot mobilierul este asigurat la „Transilvania” din Sibiu în suma de 13,000 fl. v. a.

* (Un redactor comisar de poliție). Comitele suprem din Timișoara a denumit comisar de poliție pe domnul Eugen Sallay, fost redactor la foaia „Temesi Lapok”.

* (Monumentul lui Bem). Spesee pentru acest monument încă nu sunt acoperite de tot. Spre acoperirea deficitului contele Aladár Andrássy și alții au prestat deja mai multe sumulețe.

* (Contele Moltke) care e acum de 80 de ani, ar fi dîs în Colonia, că el cugetă, cu ajutorul lui Djeu a putut servi împăratului seu încă 5 ani și în casă de lipsă a mai primi conducerea armatei germane. Atâtătatea poate că ar mai fi „masina”. După aceea însă, dacă va mai trăi, se punte în pensie.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Istoria aritmeticii și principiile fundamentale

la tractarea Aritmeticei în scoala populară.

(Dizertație finită în adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români din Teara Bărsei la 26 Aprilie 1880 în Zernesci)

de

Domețiu Dogariu,

învățător la scoala primară din Satulung.

III. Desvoltarea metodelui.

(3 Urmare).

Cum s'a desvoltat procesul metodelui celui nou din cel vechi, niciun descrie tot pedagogul Grube într'un op al său intitulat: „Leitfaden für das Rechnen in der Elementarschule“ în modul următoru: Că intemeietorii întregului nostru metod elementar, și cu deosebire însă a unui metod cultivătorului pentru calculul elementar, urmează aşadară un period înainte de Pestalozzi, de timpul său și de reformele cele nove ale scoalei sale.

Periodul cel dintâi s'ar putea numi foarte nimerit periodul obiectivității unilaterale. În acest period aritmetica se prezinta scolarului ca o cunoștință abstractă, ce considera numai obiectul ear pe subiectul (copil) de fel nu. Aci avea de a face numai cu cifra ca cu cel mai corespunzătoru semn pentru numărul abstract, și cu operațiunea abstractă scientifică. Materia nu era împărțită după legea de desvoltare a spiritului copilăresc, înăltându-se dela cele speciale la cele generale, ci numai după cum sta ea gata înaintea priceperii spiritului desvoltat scientific, adică după cum era ea desvoltată întreagă. Numerii curăță și aplicații stăteau cătră olătă de multe ori în contrastul cel mai mare. Acest period, în care aritmetica se începea cu aceea: Căte specii sunt? apoi se dedea definiția și se exercita până la bilișane, așa pretutindenea se începea cu definiții și reguli și se vorbia de sumanii și sume fară de a fi insumat vreodată etc. — Acest period a trecut deși mai domnește și astăzi pe aci și încă în foarte multe locuri.

Periodul al doilea l' numim al subiectivității unilaterale. În acest period a apucat metodel o cale contrară: se considera adică numai subiectul, ear' obiectul de instruire se prezinta scolarului conform legilor psihologice. Cu aceasta se făcu progresul însemnat dela semn la lucru. Dacă mai înainte forma cifra, scopul întregiei instruirii era acum numărul, ce se concepea și exploata în întreaga lumen însemnată pentru cultivarea formării a subiectului.

Înălă precum se află de lipsă a trece dela un estrem la altul așa și aci luând în considerație subiectul, obiectul se neglijase mai cu toțul. Deși spiritul copilului se neglijase cu totul în natură sau proprie, totuși materia din aritmetică fu delăsată în contrastele sale abstracte și omoritoare de spirit. De aceea și desvoltarea spiritului subiectiv trebuie să producă numai o cultivare abstractă, pentru că nu forma cu obiectul de instruire o unitate vie.

Respectându-se acum numai principiul legei psihologice, cultura formală devine într'un contrast mare față cu cultura materială. Latura materială a aritmeticii nu se privia ca scop și în consonanță cu scopul formal, ci numai ca mijloc. Deci ca să nu se facă lacune în procesul de desvoltare al spiritului elevului, se separă calculul curat de cel aplicat, și din acest punct de vedere se și incercă

a separa sistematice casurile de aplicare de numărul curat. Prin urmare ambele perioade se pot caracteriza în următorul mod: Perioadă dintâi voia ca să scie numai de un calcul cu cifre, pe când al doilea din contră recunoștea numai calculul (în cap) și voia a adăuga calculul cu cifre sau în scris numai ca supliment.

Cu aplicarea acestor contraste a inceput periodul al treilea. Aceasta își lăsa asupra și a contopă lătușe subiectiv și obiectiv a instruirii prin metodel organică desvoltat într'un întreg.

Din cele arătate până aci, deși foarte pe scurt, eu cred, că fiecare din D-Voastră să pută convinge, că atât numărarea, cât și calcularea după o metodă mai corespondătoare s'a desvoltat foarte fncet și numai după mii de ani a ajuns la o sitomă mai bună.

Eată dară fazele prin care a trecut aritmetica dela desvoltarea ei primitive și până în timpul de astăzi.

Arătându-vă deci istoria aritmetică, cred că nu va fi de prisos acum să disertă tot cu această ocasiune și despre importanță, ce o are acest obiect de învățăměnt în scoalele noastre elementare precum și despre metodel acestuia.

(Va urma).

Bursa de Viena și Pesta din 30 Octombrie 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	107.55	107.45
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	80.60	80.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	97.—	97.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	84.—	84.50
Imprumutul drumurilor de ferung.	122.75	122.75
Obligării ung. cu resumpărărea pământului	96.—	96.50
Obligării ung. cu censiuni de sorinii	95.—	95.50
Obligării urbane temesiane	94.—	94.—
Obligării urb. temes. cu claușula de sortire	93.75	94.25
Obligării urbane transilvane	93.—	94.50
Obligării urbane croato-slavonice	96.—	—
Obligării ung. de resumpărărea decimalei de vin	93.50	94.—
Decimale de stat și în mările	12.00	71.90
Dotările și sursele de arături	73.20	72.90
Ronta de aur austriacă	57.15	57.—
Sorii de stat dela 1860	120.70	120.50
Ajunci de bancă austro-ung.	813.—	—
Ajunci de credit austr.	280.25	279.20
Ajunci de bancă de credit ung.	248.—	247.—
Sorii ungurești cu premii	108.—	108.50
Sorii de regularare Tisza	107.50	108.10
Argint	—	—
Galbin	5.60	5.63
Napoleon	9.34½	9.34
100 marce nemțesci	57.80	57.80
London (pe poliță de trei luni)	117.—	117.15

Economio.

Sibiu 29 Octombrie n. Pro hectolitră: Grâu 8.-7.30; grâu săcăr. f. 5.80-6.; Săcăr. f. 5.80-6.20 Orz f. 4.10-4.50; Ovăs f. 2.-2.40 Cucuruz f. 2.60-8; Mălină f. 7-8; Cartofii f. 1.60-2; Semănă de cencră f. 6.-7; Mazare f. 6.-7; Linte f. 9.-10; Fasolea f. 5.-6. pro 50 chilo: Făină de pâine f. 6.; Slănină f. 34.-36; Dusore de porc f. 36.-40; Sără brut pro 50 chilo f. 15.-16; Sără de luminări f. 24.-25; Luminiș deșură 60 chilo f. 23.-25; Săpun f. 18.-20; Fă 50 chilo f. 0.80.-1; Căneapă pro 50 chilo f. 16.-18 Lemnăvătoare de fier pro metricuncă f. 3.25 Spirit pro grad 55-60 cr. pro chilo: carne de vită 46- er; carne de vițel 35-48 er; carne de porc 46-48 er; carne de berberecă 24- er; carne de vițel 46 er; carne de berberecă 24 er; ouă 6 de 10 er. Tergul de aji se poate numi cel mai bun dintr-o cato astăzi în anul acesta pînă acum, pentru numunimă piata dără și toate strădile laterale au fost pline indeștezu cu carde de bucate. Timpul pentru anotimpul prezent se poate numi excelent.

Mediaș, 28 Octombrie n. Pro hectolitră: Grâu 7.-7.50; Grâu săcăr. f. 5.60-6.; Săcăr. f. 5.20-5.50; Ovăs f. 2.-2.40; Cucuruz f. 2.50; Sără de cencră f. 3.80-4.50; Fasole f. 5.-5.50; mazare f. —; Cartofii f. 1.50-1.60; Fén f. 1.20-1.40; col vechiu; col nou f. —; Căneapă f. 24.-28; Slănină pro 100 chilo: f. 63.-66; dusore de porc f. 66.-70; Sără de luminări f. 36.-50; Spirit pro grad 11/2; carne de vită pro 40 cr. carne de porc 48- er; carne de vițel 46 er; carne de berberecă 24 cr.; ouă 6 de 10 er. Tergul de aji se poate numi cel mai bun dintr-o cato astăzi în anul acesta pînă acum, pentru numunimă piata dără și toate strădile laterale au fost pline indeștezu cu carde de bucate. Timpul pentru anotimpul prezent se poate numi excelent.

Estrase din toaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licității: în 30 Noem. și 30 Dec. imob lui Ioan Rinea și soții în Vârseni

(judec. cerc. Făgăraș); în 27 Noemvre imob lui George Türk și soții în Sighișoara, (judec. cerc.); în 18 Noemvre și 18 Dec. imob. lui Ioan Giurea și soții în Chirileu (judec. cerc. Sărmătin); în 6 Dec. imob. lui Ioan George Späck respect Ludovica Giebner în Sălămbău (trib. Sibiu); în 29 Noemvre imob contelui Stefan Rhedey în Luci (trib. Oșorhei); în 24 Noemvr. și 24 Dec. imob. lui Carol Iacob în Deva (trib.); în 4 Dec. 1880 și 4 Ian. 1881 imob. lui Vasile Oldea în Săliște; în 7 Dec. 1880 și 7 Ian. 1881 imob. remasului după Ioan Beu și Maria Beu în Apoldul de sus (trib. Sibiu); în 15 Noemvr. și 15 Dec. imob. moștenitorilor minoreni după Stefan Balint în Horloge (judec. cerc. Huedin); în 22 Noemvre și 22 Dec. imob. lui Iacob Sebestyien în Copot; în 18 Noemvr. imob. soției lui Iosif Ratba și soții în Sângioara (judec. cerc.); în 9 Noemvr. și 9 Dec. imob. lui Emeric Karcaza în N. Kagua (judec. cerc. Sékelyhid); în 27 Noemvr. și 27 Dec. imob. lui Ioan Wardiner în Saras; în 29 Noemvr. și 29 Dec. imob. lui Vasile Warga în Veselud (judec. cerc. Sighișoara); în 4 Noemvr. imob. lui George Gramă în Belean (judec. cerc. Făgăraș).

gr. or. al tractului Hațeg, se deschide prin aceasta concurs cu terminul până la 2 Noemvre a. c.

Emolumentele sunt:

1. Portiune canonica, pământ arătoriu și de feneță 15 iugere pentru care contribuția se va plăti dela comună;

2. Dela 110 fumuri de casă, — căte două ferdele cucuruz nesfârmat-cu tulenul — dela fiște care fum de casă — și căte o di de leuci;

3. Tacsele stolare îndatinate și anumite statorite în sinodul parochial la 29 August a. c.

Doritorii de a competa la această parohie, au și adresa petițiunile lor instruite în sensul prescrișilor din stat. org. și dispozițiunilor privitoare congresuale din anul 1878 la subscrișul sănătății la terminul sus amintit.

Hațeg 14 Septembrie 1880.

În conțelegeră cu comitetul parochial.

Ioan Raț m. p.,
ppres.

Nr. 161.

3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea stației de parohie în comună bisericășecă gr. or. din Feleag (Magyar Felek) de clasa III se scrie concurs cu terminul până la 9 Noemvr. a. c. st. v.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu edificiile economice și grădină de legumi de ¼ juger;

2. Cimitirul din jurul bisericei cu pomii;

3. Portiune canonica de 2 ¼ jucăruie arătură și feneță;

4. Dela 97 familii căte o ferdelă veche de bucate în grăunțe și căte o ferdelă de ovăs, căte o di de lucru clăcă (de familie) cu carul sau cu pâlmile.

Concurenții și vor adresa suplimente lor instruite conform prescrișilor legale la subscrizul în Palos, p. u. Colahm până la terminul sus arătat.

În conțelegeră cu comitetul parochial.

Palos, în 30 Septembrie 1880.

Theofil Gheaja m. p.,
adm. prot.

Nr. 168. 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea parohiei vacante din Streiul Sângerei cu filia Streiul Ohaba de clasa a III, în prezbiteratul

[66] 2-24

Epilepsia (boala grea), sgârciuri, săcările cele mai înălături, dărâncele, le vine în timpul cel mai scurt după o metodă proprie numai mie și totdeuna cu succes, și în scris. Medic special Dr. Helmuth în Berlin N. W., Louisei Strasse 32. Sunt să vindecă deza.

• • • • •

Așa este de sub tipar și se afă de vîndare în toate librăriile:

CĂLINDARUL BUNULUI ECONOM

pe anul comun 1881.

Intocmit de

D. Comșă și Eugen Brote.

Cu mai multe ilustrații intercalate în text

Anul V.

Cuprinsul: Călindar iulian și gregorian cu serbătorile, diilele numerelor, evangeliile duminei și apusul sacrelor, lungimea diele. Cronologia. Pascalia. Anotimpurile. Sistemul planinar al sacrelor. Cela douăprezice zodii sau semne din cala sacrelor. Regentul anului. Intenționii. Serbătorile schimbătoare și posturile. Genealogia: Austro-Ungaria și totalele state europene. Tergurile: Transilvania, (în rând alfabetice și cronologice) Ungaria, Bucovina și România. POSTA: Corespondențe telegrafice. Raportul între măsurile nouă și vechi. TIMBRE: Tabela de interese. Tabela comparativă a valorilor de bani din toate terile. SFÂTUTOR JURIDIC: Articolul de lege XLV: 1880 despre procedura, ce are să se urmeze în cauzele de regulașie posessionei în părțile transilvane a le terile. PARTEA ECONOMICĂ: Economia schimbătoare în grădini de legumi. Oaia merinos (cu 3 ilustrații). Cercarea seminței. Fragile (cu 6 ilustrații). Grădini scoalei. Mașină de sămână (cu 1 ilustrație). Cele decese pornește ale agricultorului. Grebuia cu cal (cu una ilustrație). Trisorul (cu 1 ilustrație). Cai se sămână pe un hecat? Timpul încolțirii și vegetației la diversele planete agricole. Tabela despre mașinile agricole mai însemnate. Din care material să vină extraga. Greutatea fructelor și semințelor mai indatinate. Cât timp portă animalele agricole. PARTEA BELETISTICĂ: Codreana Sanzeana, povest. Scormon, novelă. Poesii. Umoristică (cu ilustrații). Literatură agricolă. Inserate.

Prețul 45 cr. sau un leu nou.

Josif Drotleff.

Editorul călindarului bunului econom. Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 23.